

I Sverige igen

En rejsebeskrivelse af Birgit og Henrik fra
deres sejltur i Albin Balladen Viva
i perioden 04. juni 2008 til 13. september 2008
op langs den Svenske østkyst og tilbage igen

Udturen

Indholdsfortegnelse

Før starten.....	4
Turen og planlægning.....	4
Uheld derhjemme.....	5
Båden.....	5
Fra København til det sydlige Sverige.....	5
Og så til Sverige.....	6
Cyklerne og det sydlige Sverige.....	6
Kivik.....	7
På Hänobugten, den Blekingske skærgård og langs Öland.....	7
Aspö ved Karlskrona.....	7
Sæler og angsten for beslutninger.....	8
Langs Öland til Store Rör.....	8
Det store Alvaret.....	9
Tilbage til fastlandet og Skærgården.....	10
Västervik og EM i fodbold.....	10
Sejlsrace i Gryts skærgård og beslutninger.....	10
Hvordan forløber en sejlsdag ellers ?.....	10
Svenske havne er ikke helt som de danske.	11
Midsommeraften i Sverige	11
Stockholms skærgård	12
Utö med besøg hjemmefra.....	13
Stockholm og en forklaring på hvorfor vi er heroppe.....	14
Kager i Sverige.....	15
Grinda.....	16
Ingmarö og mijöforantaltninger i skærgården.....	17
Juli måned nord for Stockholm.....	17
Öregrund og Gräsöen.....	18
Gävlebugten eller overliggerdage.....	19
”Djævlebugten” igen	20
Söderhamns skærgård og opefter.....	20
Hudiksvall og husk så de søkort hjemmefra.....	21
Sejllængderne heroppe	22
Havbunden kan være for højt oppe	22
Fortøjning i Sverige og lidt om ankre.....	23
Det sidste stykke før Höja Kusten.....	24
Halvdagsregn for første gang.....	24
Höja Kusten.....	24
Barsta – et fiskeleje	25
Ölvön og de ”kulninariske oplevelser”.....	26
Opskrift på Surströmming.....	28

Sandviken et feriested	28
Havneformer og motorbåde.....	29
Bådråd i Örnsköldsvik.....	29
På land i nord Sverige.....	29
Grotterne.....	30
Luleå og omegn.....	31
Jokkmokk og myggene.....	32
Laplands gastronomi, rener og vandfald.....	33
Danskere i Örnsköldsvik.....	35
Statistik på udturen.....	36
EU, agurker og gas.....	36
Natur og vejr vi kom tæt forbi.....	37
Fyr der ledte os på vej.....	38
Ulvön som vi også tabte vores hjerter til.....	39
Og så båden og et lille kig ind	40

De krumbøjede ex IFere

Før starten

2 krumbøjede IF-sejlere har nu – ikke udskiftet – men derimod supleret deres sejlflåde, med det gode skib Viva. Sejlflåden består nu af IFeren Hønsetyven og en Albin Ballad kaldet Viva. Viva er jævnaldrende med Hønsetyven, men med fuld ståhøjde og måske især rullegenua og indenbords motor. Henrik har ikke fået lov til at male bådene i samme farve, hvad han var lidt fornærmet over og ikke engang en stjerne har han fået lov til at sætte på sejlflåden.

> Turen og planlægning

Tur planerne er lidt anderledes og måske lidt mere ambitiøse. **Luleå skærgård** hedder det ultimative mål, men mål og planer kan igen i år ændres hvis bare en af besætningen ønsker det.

Vi er i den heldige situation af vores arbejdsgiver har givet Henrik lov til afspadsere, afholde ferie i 5 måneder og Birgit har fået lov til at dels afspadsere, afholde ferie og dels købe nogen frihed. Dette betyder at vi begge to kan holde fri lige indtil 15 oktober – hvilken luksus og tak for det.

Da vi er stoppet på arbejdet med en 3-4 dages forsinkelse begyndte en lang række af uheld af ramme os.

Oversigt kort over det østlige Sverige med indtegning af skærgårdsområder, større byer mm.

De stiplede linier indikerer forskellige sejladsruter op mod Luleå.

Vi valgte som det fremgår at sejle langs kysten hele vejen op.

> Uheld derhjemme

Vi havde indbrud derhjemme en lørdag nat mens vi var hjemme. Birgit hørte de uindbudte gæster og jagede dem væk. Henrik sov som sædvanligvis godt, han har man ikke meget hjælp af. Desværre nåede indbrudstyvene at stjæle Henriks bæltetaske, hvor han havde alle sine kreditkort, kørekort, og sygesikring. For at det ikke skulle være løgn, havde han også alle sine nøgler i samme bæltetaske. Altid hoveddørnøglen, nøgler til vores udhuse, nøgler til arbejde, nøgler til bil, nøgler til sejlfåden og nøgler til alle Henriks cykler. For at føje spot til skade havde Henrik lige i denne periode valgt at havde begge sine cykelnøgler i samme nøglebundet ret smart.

Hold kæft hvor er det dog besværlig at fremskaffe alt det igen.

Af andre uheld kan nævnes at vores bil lige pludselig vælger ikke at ville starte i flere omgange. Birgit bider i en pastil og får en flig bidt at sine fortænder.

Samtidig var der nogle problemer med overtagelse af Viva, men efter alt det andet var det vel kun småkrusninger.

> Båden

Balladen Viva nåede vi lige at overtage og inden starten af vores tur har vores "sejlerfaring" i denne båd været en sejlads helt fra Lynetten til Svanemøllehavnen.

Viva i Lynetten

En tur på en 4-5 sømil i rimeligt roligt vejr og kun med genuaen oppe. Som Henrik så klogt sagde – så er den båd vel testet – og igen skulle han jo næsten havde ret.

Starten på turen skete onsdag den 4.juni, midt i den mest solrige periode i Danmarks historie, men selvfølgelig også i en periode med ekstremt meget østenvind, hvad der ikke er den mest optimale vindretning i starten.

Men godt ude af havnen sker det første lille uheld. Ca. 2 sømil fra havnen siger det "djong" og storsejlet samler sig smukt inde ved masten. En sjækket ønskede ikke at deltage på denne tur og sprang overbord, mens vi andre ikke håber at det er et tegn.

Fra København til det sydlige Sverige

Vi forsætter dog ufortrødent videre helt ud til Dragør, hvor vi gør vores 1. stop. Traditioner er bare skønne. Sidste gang vi var på vore tur til Ålandsøerne mødte Birgit bror og svigerinde op i Dragør med ribbenssteg, salat, dessert, vin mm og ikke nok med det, de havde også bestik, glas og service med. For at det ikke skulle være løgn tog de det hele med hjem igen. I år gjorde de det igen, dog ikke i Dragør, men om mandagen inden vores afrejse. Herligt og tak for det. Om tirsdagen kom vores børn og svigerbørn ud for at sige farvel og det var også

bare så rart.

Torsdag morgen mødte 2 af vores rigtigt gode IF venner op i Dragør med både rødvin og whisky for at sige pænt farvel – ja de kender godt nok nogle af Henriks vaner. Vi kan ikke andet end glædes os over alle de rare personer man omgås med. Solskinvejret forsætter og pessimisterne er begyndt at sige at det ikke kan blive ved, men vi på Viva er helt sikre på at det forsætter.

➤ Og så til Sverige

Fra Dragør går turen til Falsterbo for motor, da der ikke er nogen vind overhovedet. Vi stikker hovedet ud at kanalen og bong så der en dejlig frisk østlig vind på en 10 m/s, og den hygger vi os så lidt med ved at krydse til Gislövläge en ca. 15 sømil borte. Det skal faktisk siges, at det var her vi lavede vores første stagvending med Viva. Vendingerne er blevet bedre siden.

Det var rigtig skønt at med det samme at få testet om vores indretning af Viva var optimal. Det var den ikke helt, når man så antallet af effekter der lå på gulvet efter sejladsen. Men som Henrik så klogt sagde, ja men så er det nemmere at se vores fejl. Han er ret klog.

Da de forsat lover østlig vind beslutter Birgit med det samme at der skal være overliggerdag allerede i Gislövläge.

➤ Cyklerne og det sydlige Sverige

Vi skal nemlig prøve vores nye Brompton foldecykler. Er de nu så gode som Byman cykler og Henrik lovede. Og de har ikke lovet for meget – der er bare helt perfekt vi cykler ind til Trelleborg og nyder lidt byliv inden vi cykler tilbage.

Vi når også til Smygehuk og betræder Sverige sydligste punkt.

Vi forsætter ufortrødent mod øst

langs Sverige sydkyst og når at lande både i Ystad og lige rundt om hjørnet i Simrishamn. I disse dage bliver der krydset lystigt men det jo også en sejlbad vi har købt. Om mandagen er Birgit nødt til at tage en tur til Danmark, så der er automatisk dømt overliggerdag. Om tirsdagen og onsdagen er vinden gået i vest, men det blæser en frisk kuling og ingen af os har lyst til at krydse Hanö bugten i dette vejr. Bromptons bliver derfor hevet frem igen og Henrik undlader ikke at fortælle hvor klog en beslutning det var at købe disse cykler med 6 gear.

Argumenter lyder lidt sådan

Meget blæst – ingen sejlads – cykler gode – mange gear rigtig godt. Dertil kommer også at han finder ud af der er bakker i Sverige, og så kommer historien igen. I disse situationer skal han bare have ret.

Brompton og Birgit

> Kivik

Vi cykler til Kivik, med den ene æbleplantage efter den anden. Hvor må der dog være smuk hernede i april maj måned, når æbletræerne springe ud. Det siges at hovedparten af Sveriges frugtproduktion kommer herfra. Vi ser Æblets hus,

View ved Stenshuvud

køber lidt cider og når også at komme ind i Gunilla Mann atelier, med hendes meget spændende og sjove oliemalerier fra det meste af Sverige i hendes naivistiske stil. Vi når også at gå en tur i Stenshuvud nationalpark, og køre op og ned at de rigtig stejle bakker. Skal jeg lige nævne af her undlod Henrik selvfølgelig ikke at fortælle om den kloge 6 gears beslutning, mens vi står op i pedalerne. Dagen efter

kører vi lige en lille tur til Skillinge. Det skal lige siges at i Sydsverige er der nogle rimeligt gode cykelruter, hvor man slipper for at køre sammen med bilerne.

På Hänobugten, den Blekingske skærgård og langs Öland

Men så det sejlevejr igen. Vejrudsigten siger 7-11 m/s fra en vestlig retning og så er det bare om at komme afsted over Hanö bugten. Man er lidt ambivalent når man skal sejle lange stræk. Man vil gerne have stille vejr og man vil gerne sejle hurtigt. Det virker ikke sådan ude i samfundet og jeg tror at vi havde valgt den hurtige løsning. Efter 8 timer var vi i Karlskrona og havde således sejlet ca. 55 sømil. Og jeg skal sige at jeg er glad over at jeg ikke skulle den modsatte vej. Men det rullede godt derude. Vi talte lidt om det dagen før, da vi så adskillige tyskerne sejle ud i den gedigne kuling der blæste. Det er for at have det rart at vi gør det her. Vi har ikke noget ønske om at sejle sømil uden at opleve det svenske som vi nu er en del af.

> Aspö ved Karlskrona

Hvem er de første vi møder på Aspö – Bent og Birgitte i deres Ballade Frida. Bent og Birgitte havde læst vores tidligere rejsebrev og ville lave en lignende tur og spurgte om nogen gode råd. Vi gav nogen råd en aften i vinteren, og det så ud til at de bare nød at være afsted. Rart at hilse på.

Videre gennem den lille men dejlige Blekingske skærgård, hvor man snildt kunne bruge en hel sommerferie, der er nogen særligt ved at sejle tæt opad skær.

> Sæler og angsten for beslutninger

Ude af skærgården oplever vi det – som hver gang vi ser det giver os en stor glæde. Vi ser sæler. Først ser Henrik en som næsten står op ad vandet, lidt senere kommer der en ny op og gør med lyde opmærksom på at den osse vil ses.

Vi stopper i Bergkvara – stadig havne vi har været inde i før og her får Henrik lov til at lave lidt havnemanøvre. Det skal lige siges at mens vi lå i Sjömrishamm havde vi kigget på bøjekrog, men vi kunne ikke rigtig bestemme os for hvilken model vi skulle have. Jeg tror faktisk at Henrik lidt fortrød at der ikke var taget en beslutning, da vi i rigtig frisk vind anduvede Bergkvara og vi måtte forsøge en 3 gange inden vi endelig havde fat i den bøj. Jo Balladen har et lidt højre fribord, så det var ikke udpræget nemt. Vindretningen er nu med os. Så i stedet for at krydse har vi de sidste par dage haft vinden lige ind bagfra. Så vi har kørt med saksede sejle, hvilket for os har krævet nogen koncentration i den friske luft der har været og med de rimelige bølger som vi har surfet på.

Vejret er blevet noget koldere, men vi har endnu ikke fået mere end et par dråber regn.

> Langs Öland til Store Rör

På vej fra Bergkvara får vi regn især lige før vi når vores bestemmelsessted Store Rör på Öland ca. 10-15 sømil fra Kalmar. Regnvejret er til gengæld også voldsomt, og vi må vente lidt med gå ind i havn indtil det er stilnet lidt af. Det er lidt fascinerende med et rigtigt godt regnvejr når man sejler. Bølgerne bliver lagt ned når skomagerdrengene rigtig hopper.

Her i Store Rör har vi aldrig været før, i denne meget lille, men bestemt meget hyggelige havn.

Vi spænder med det samme cykelspænderne på og tager ud i den ølandske natur ad Ølandsleden – og vi fik hurtigt kørt en 25-30 kilometer på småveje – og fik et godt indtryk af den ølandske natur. Vi fandt aldrig købmanden på turen og derfor gik turen til cafeen på havnen. Den var dog reserveret til et 60 års kalas, men vi fik lov til at sidde på

Typisk mølle på Öland

verandaen og spise noget mad. Der skete dog det at gæsterne fra "festen" skulle ud og have kaffe på verandaen lige mens vi sad der og vi kom hurtigt i snak med gæsterne. De syntes det var skægt med sådan nogle skøre danskere, men de kunne dog ikke forstå at vi gad at sejle helt op til Luleå. Drej dog af til højre ved Stockholm sagde de og så besøg Ålandsøerne og Helsingfors. Det blev til en lang snak som også kom rundt om freden i Brømsebro i 1645 mm.

Vi taler også med en af de lokale fiskere, da vi står og kigger på hans fangst. Vi

undres lidt over at der er aborrer i hans fangst, men som han siger det er jo brakvand.

> Det store Alvaret

Vi beslutter endnu en overliggerdag – Birgit vil meget gerne se det store Alvaret. Her skal lige siges at det måske havde været klogere at lægge sig ind i Degerhamn dagen i forvejen. Men uvist af hvilken grund har vi altid undgået det sydlige Öland og det er en stor fejl kan vi også nu erfare. Nå skidt nu med det. Bromptons kommer frem igen, fra Store Rør til Färgestaden er der kun omkring 20 kilometer og fra Färgestaden til Alvaretet er der kun en 25-30 kilometer, det er jo nærmest rundt om hjørnet. Men hold dog op en stor oplevelse. Alvaretet som er en meget speciel

Alvaret på Öland

landskabstype der kun findes på Öland og i Estland dækker omkring 25% af Ölands areal. Og Öland er faktisk rimelig stor med sine 140 kilometer i længde og op til 15 kilometer bredde. Alvaretet er en sandstenslette

med meget lav bevoksning. Alvaretet er dog rigt på mange blomster og har også en rigt fugleliv.

Dagen er fyldt med natur indtryk og vi må også i dag tage nogen ting vi tidligere har sagt tilbage igen. Vi besøgte nemlig Färgestadens havn som vi på vores 1.tur lå inde i. Det var bestemt ingen oplevelse dengang. Det er i dag blevet et pænt og fornuftigt sted, hvor man uden at skulle køre så langt har gode muligheder for at se sig om på syd Öland. Efter over 100 kilometer på cykel er der stille på Viva om aftenen. Hele besætningen glæder sig til at komme til køjs og vi lover hinanden at der ikke skal cykles i morgen.

Orkide

Tilbage til fastlandet og Skærgården

Fra Øland gik det over stok og sten til Oskarshamn, hvor vi endnu en gang ville prøve at komme ud til den blå Jomfru med en turbåd. Men endnu engang blev vi skuffede. Båden sejler på denne tid kun en gang imellem ud til den sagnberuste ø, og det er først om en uge det sker. Så endnu engang må vi sejle forbi Jomfruen uden at være kommet i land på den.

> Västervik og EM i fodbold

Og så kom vi til skærgården – pragtfuldt. Indsejling nede fra Oskarshamn og sejladsskærs til Västervik, hvor er det dog pragtfuldt at sejle indenskærs. Ingen bølger og vind som er ekstrem forskellig. Det ene øjeblik sejler vi 6,5 knob det næste øjeblik 2,3 knob. Men skærgårdssejladsskærs tager den tid skærgårdssejladsskærs gør. Vi gør holdt i Västervik "som sædvanlig" og sejler videre i den skønne Gryts skærgård.

Vi gjorde endnu en "investering" inden vi sejlede hjemmefra. Om mandagen før vi sejlede var vi ude at købe os en kortplotter. Henrik der altid har sagt at han havde nok i sin håndholdte GPS havde set lyset og måtte have en kortplotter med på turen. Hjælper den så – det må tiden så vise – indtil nu er den ikke brugt så aktiv, men i dag på turen til Västervik blev der kigget lidt ekstra på plotteren.

Vi sejler videre til Gryt, hvor vi må op og se EM bold på den lokale cafe. Sverige møder Rusland og taber med 0-2. Synd for vores svenske venner og for os for stemningen dalede af naturlige årsager.

> Sejladsskærs i Gryts skærgård og beslutninger

Fra Gryts sejler vi videre til Oxelösund. Vi sejler lidt meget disse dage – vi skal hente Mie (Henriks datter) omkring Stockholm først i næste uge og vinden er gunstig med en sydlig til sydvestlig vind, der om eftermiddagen næsten hver dag er over de 10 m/s.

Det gør ikke så meget når vinden er i rumpen. Havne manøvrerne må derfor gerne sidde i skabet og det er en rigtig god ting med en bøjekrog. Den fik vi købt i Västervik og der var ingen diskussion om model – den skulle bare købes.

> Hvordan forløber en sejladsskærs ellers ?

Det er jo ferie så vi står som regel ikke op før 7:45, vi skal jo gerne nå at høre vejrmedlingen på VHF kl 8:30 før vi bestemmer om vi skal sejle og hvor vi skal sejle hen. Badning, morgenmad mm klares og kl 9:30 er vi klar til at pille cockpittet af, gøre sejl klar og ca. kl 10:00 sejler vi ud af havnen.

Selvfølgelig efter distance og vind har vi på disse lange sejldage været fremme mellem kl 17 og 18. Så skal båden lige rigges af, cockpittelt sættes og sejl dækkes til med overtræk. Derefter skal vi bare købe ind, lave mad og måske en ½ – 1 times kortarbejde. Kortarbejdet er både for at finde udad hvor vi skal hen, dels for at finde alle de søkort der hører til dagens sejlads, dels beskrive hvilken vej på søkortet man skal følge.

Så har man resten af dagen til at opleve det man har lyst til på det aktuelle sted man er kommet til og resten af dagen behøver jo ikke at være så lang, for man er jo også ved at være træt.

Derfor er lange sejldage ikke noget vi normalt stræber efter.

Men omvendt skal det dog siges at vi føler os vældigt godt tilpas i Viva og nyder sejladserne, så I behøver ikke at have voldsomt meget medlidenhed med os.

➤ Svenske havne er ikke helt som de danske.

Heroppe er der specielle afsnit for os Gästsejlere. Det er som regel fint og godt organiseret og det tager de så deres betaling for. Lidt mere end i Danmark. 140 – 160 kr. er det almindelige for en normal nat i en havn. Hvad der virker lidt mere uforståeligt er at det at få el fra havnen skal koste 40-60 kr., det er nogen KW man skal nå at forbruge. Skidt nu med det, det er jo stadig en billig måde at opleve Sverige på.

Efter et par dage, hvor vi har sejlet omkring 40 sømil, tager vi en fridag og nøjes med at sejle til Trosa en tur på kun 25 sømil. Vi skærer flere hjørner i dag efter at vi rigtig er kommet i gang med at bruge kortplotteren og det at sejle udenfor den afmærkede farleden virker ikke så uoverskueligt. Måske er fordelene især at hvis man har mistet fokus på kortet og er i tvivl præcis hvor man er kan man hurtigere finde tilbage til det rigtige sted. Vi må også erkende at vores nu 5 år gamle papirkort har fået nogen fejl som de ikke havde i 2003.

➤ Midsommeraften i Sverige

Åen i Trosa

Igen i dag blæser det også meget til eftermiddag og vi stryger afsted på denne midsommeraftens dag 20 juni. Det er svensk fridag i dag, så alle svenskerne har fået sat blomsterkrans i håret, støvet bådene af og så er de alle sammen kommet afsted – unge som gamle. En stor fest er det og man undres over at den blomsterkrans kan blive siddende.

Vandtemperaturen er blevet målt i dag. 14 grader viste termometeret,

men omvendt kan vi sige at der ikke har været nogen alger i den seneste uge.

Trosa er en dejlig by og vi besluttede hurtigt at her må vi bruge en dag ekstra. Trosa er opstået rundt om åen og har en masse gamle hyggelige træhuse. Trosa kaldes også for verdens ende, men det er der vel rimelig mange steder der kaldes. Havnen er rimelig stor og hele åen benyttes som havn på

Rådhuset i Trosa

Ting kan være meget forbudt i Sverige

begge sider. Vi cykler lidt i omegnen, men vejret er ikke rigtig

med i dag, der kommer nogle store byger. Men så nydes dagen med en sen frokost i båden og den danske snaps kommer frem. Mens vi nyder vores frokost bryder vores svenske nabo ud i fællessang – helt ala Alsang fra Skansen. Svenskere er glade for at synge, men vi kan sige at ikke alle er lige gode til det. Aviserne beskriver hvordan man slipper at med sine tømmereænd – jo midsommer i Sverige er en stor begivenhed.

Stockholms skærgård

Vi skal videre i dag. Vi skal til Nynäshamn og vi vil sejle gennem Dragets kanal. Her opdager vi at der også kan være ulemper ved at have fået større båd. Dybden i Draget kanal - opdager vi på vej derned - er kun 1,5 m ifølge søkortet. Det tør vi ikke løbe an på og sejler derfor udenom. Senere erfarer vi dog at dybden burde være 2,0 m men der var vi jo forbi. Vi er nu i

Nynäshamn hvorfra vi skal hente Mie i Stockholm med tog. Udover at jernbanen er under renovering og vi derfor bliver nødt til at tage en bus er det et fint sted at hente/aflevere gæster. Mie bliver hentet i Stockholm kl 11, men forinden har Birgit vist hvorfor hun er navigatør på Viva. Inde i Stockholm finder hun lynhurtigt søkortforretningen som vi

Gamla Stan i Stockholm

handlede i for 5 år siden og vi gik ikke engang forkert.

Tror I Henrik måtte høre for det ?

➤ **Utö med besøg hjemmefra**

Det åbne malmbrud

Vi bruger lidt af dagen i Stockholm, nyder storbyen og tager trætte ud til Nynäshamn, hvor der stadig er en dejlig 10-12 m/s sydlig vind. Dagen efter lover de også meget vind og Mie er ikke den mest søstærke pige nord for ækvator. Vi venter til eftermiddagen for at se om vinden ikke lægger sig men nej den nærmest øger. Men farmand beordrer alle mand i båden og hu hej hvor det går med en sydlig nærmest kuling i rumpen. Kursen er lagt til Utö som ligger kun en 13 sømil væk, så vi

håber at vi kan nå det inden søsygen rammer Mie. Desværre når vi det ikke helt lige ud for indsejlingen er det sket for Mie, mon hendes far nogensinde tager hensyn. Utö er en fantastisk ø, vi når hurtigt en gåtur op til jernmalm minerne og så en fantastisk 3-4 km lang tur af en natursti, som eleverne på Utö skole har været med til at lave. Man blev meget klogere af at gå denne tur. Vi kom sådan til at tænke på Lone Kühlmanns kloge ord, som sagde: "man siger at visdom kommer med alderen, men jeg har lagt mærke til at alderen tit kommer alene".

Natten på Utö bliver en af de meget gyngende – båden sejler rundt og der er nogle der ikke får sovet så meget. Heldigvis er Mie ikke særligt berørt af det, men da de i vejrmedlingen lover 8-12 m/s beslutter vi os til at lave en overliggerdag på Utö og den forbundne ø Ålö. Vi lejer en cykel til Mie hiver Bromptons frem fra gemmerne, og så cykler vi til Storsand på sydspidsen af Ålö, hvor

sandstranden af nærmest Caribisk slags åbenbarer sig. Vi havde selvfølgelig ventet det, for vi havde jo læst om det, men det var faktisk rigtig fantastisk at se. Vi nød vores frokost i disse omgivelser inden Henrik skulle udfordre skæbnen – dog kun ved at soppe. Han så ikke ud til at nyde det "Caribiske vand". 13 grader målte vi temperaturen til, da vi var tilbage i sikre omgivelser på båden. Vi nyder i det hele taget disse 2 fantastiske øer og deres afveksling. Vi når også en tur op til møllen med den fantastiske udsigt

Sandstrand på Ålö

over skærgården.

Efter denne rigtig gode dag, slutter vi af med en nat, der er så stille så man ikke mærker at man er på en båd.

Næste dag skal vi helst videre og da vejrudsigten lover tiltagende vind – stikker vi tidligt af Ca. 9:30 mod Stockholm.

➤ Stockholm og en forklaring på hvorfor vi er heroppe

I 1997 var vi på camping i Stockholm og sejlede med turbåd fra centrum til yderskærgården, nærmere betegnet Sandhamn. Turen var vel ikke så dyr en ca.

Indsejling af Ingaröfjärden

Baggensstäket

200 -250 sek pr. person, men sidenhen har det "kostet" 2 gange orlov af 4-5 måneders varighed – to både - så lyt til et godt råd tag aldrig til skærgården med turbåd.

Huse af en vis standard forekommer her ved strædet

Vi tager fra Utö samme tur som i 1997 gennem Ingaröfjärden, igennem det smalle Baggensstäket og hele vejen ind til Stockholm af smalle vandveje, hvor det ene svenske hus overgår det næste. Fantastisk tur og til alle andre: sejl denne vej ind til Stockholm, det er faktisk hele turen værd !

Birgit og Mie lavede et godt stunt på vejen ind. Vi mødte nemlig Finlandsfærgen der var på vej ud, mens vi var på vej ind.

De vinkede og vi kan sige at hele

Finlandsfærgens bagbord side vinkede – det så altså ret skægt ud når 50-100 mennesker vinkede ned til os og så ikke at forglemme latteren fra Mie og Birgit. Vi nyder næste dag sammen med Mie i Stockholm inden hun skal hjem igen, denne gang med X2000 toget til Malmö. Det var dejligt med besøg derhjemme fra. Hvem vinker til os i Vasahamnen – det gør Gorm og Iris fra sejlklubben i deres fantastiske båd Nirvana. De er også nået til Stockholm på deres tur – de startede godt nok noget senere end os, men har nået at indhente os her i Vasahamnen. Vi

hygger os lidt sammen med dem, det er rart at tilhøre et fællesskab – her ØSF. Vi har taget endnu en overliggerdag i Stockholm og vi cykler en god tur ud til Södermalm, det er også lidt skægt at komme udenfor den normale turist Gamla Stan selv om den er rigtig spændende og flot.

➤ Kager i Sverige

Vi har besluttet at Viva's besætning skal teste den Svenske Kanelbulla for at finde ud af hvor den er bedst. Vivas besætning i form af Birgit og Henrik har stillet sig velvilligt til rådighed for en sådan test. Forskellen på kanelbullarne er enorm, men vi skal nok blive ved så længe vi holder det ud. Kagetid på Viva forekommer, der er faktisk sjældent en dag uden kage og det er jo bestemt ikke ringe, så det kan være at besætningen kan rulle hjem.

Vi forlader

Stockholm og havde faktisk besluttet os for at komme til Sandhamn, men vores nabo i Vasahamnen siger at der er kapsejladsen Gotland rundt derfra lige nu. Planerne bliver derfor lynhurtigt lavet om, vi sejler ud af Stockholm via Vaxholm og videre til Grinda. Grinda er en ø i Stockholms mellemste skærgård, vi har været her før, men øen er dejlig. Vi får

Billede fra Grinda

gået en tur af Grinda stigan – en natur og kultur sti som svenskerne har rigtig mange af. Spændende tur og dejligt at få rørt sig, og vi nyder den mest fantastiske aften med en kanon solnedgang mm og rom til kaffen. Men her ser man så lidt indad. Er solnedgangen nu meget flottere end set fra Ålaboderne eller Kalveboderne? – det ved vi faktisk ikke – vi tror at det bare er at nyde de øjeblikke vi får stillet til vores rådighed ligemeget hvor det er vi er – men vi kan i hvert fald sige at fra Grinda er den i hvert fald ekstremt flot.

> Grinda

Grinda havn ligger lige ud til farleden og det giver faktisk rigtig mange store dønninger der giver os godt med bølger, men i aftenen er nok den flotteste vi endnu har haft på turen.

Det har ellers været et lidt dramatisk dag. Lidt over kl 24 ryger Birgit op af køjen og trækker den lidt sløve Henrik med op af køjen. Birgit har hørt spektakel på kajen i Vasahamnen og er bange for at der er en person der er faldet i havnen, men det er bare en af vores finske naboer der har nedlagt en sprittyv på kajen.

Det viser sig nemlig at tyven havde været på besøg på hans båd og taget en flaske sprit (ikke helt fuldt), hvad den finske bådejer opdagede, da han kom tilbage for et toiletbesøg. Vi kan råde alle til at lave være med at stjæle sprit fra en finne – det er ikke levetidsforlængende.

Lidt billeder fra Grinda

Da vi er kommet til Grinda og vel fortøjet brillerer vores svenske motorbåds naboer.

Da de er fortøjet og de skal de små 2 meter ned fra båden til kajen – de er altså store de motorbåde – kikser fru en på båden nedstigningen og ryger direkte i bajen. Gudskelov er vi flere der ser uheldet og kommer fru en til hjælp.

Åpropos var temperaturen i luften denne aften 19 grader, hvorimod vandet havde den

eksotiske temperatur af 14 grader. 30. juni begynder lidt trist på Grinda – det regner. Vi gør os noget forsømt klar til sejlads i overskyet vejr og kommer vel først af sted omkring 12:00. Men skidt med det vi har jo faktisk 5 måneders ferie.

> Ingmarö og mijöforantaltninger i skærgården

Flytning af havne foregår også her

Vi sejler lidt rundt i dag, det virker som om navigatøren har taget lidt ferie. Først ud og så ind så lidt rundt og så lidt mere rundt. Da vi beslutter os for at gå i havn er vi på den forkerte side af øen og vi må sejle en time ekstra for at kunne komme ind i havnen uden hjul. Men så er det også en skærgårds idyl vi oplever på Ingmarö. Lige som vi har lagt os ind i havnen kommer den

mandlige del

af havneparret ned til os. Henrik tror med det samme at det er for at opkræve havnepenge, men nej det er såmænd for at ønske os velkommen på øen og fortælle os hvordan vi kan komme hen til affären. Det klares nemlig med havnens robåd og en lille rotur så er man ved affären.

Og når vi sidder her på Ingmarö kan man selvfølgelig ikke lade være med at blive lidt filosofisk. I går sejlede vi ud til

Grinda af vandveje der nærmest kan sammenlignes med de tyske autostradaer.

Eneste forskel er at man i Tyskland dog har sat et autoværn op mellem de modkørende. På farledene til Grinda var der hverken autoværn eller noget andet – bådene siksakkede sig mellem hinanden og fartforskellen var mellem 4 og 15 knob.

Vandet man sejlede i lignede næsten noget der var piskes med en hjulpisker, så meget uro var der i vandet. I dag har vi sejlet af lidt mindre farledene – jo vi mødte da en 5-10 både i løbet af dagen.

Det er ekstremt lækkert her på Ingmarö med det urinsepererende lokum og mange andre af verdens vidundere. Vi går en lige 3-4 km tur og sidder ellers i cockpittet og nyder aftenen og for første gang også de svenske myg.

Birgit som roer - bemærk stilen

Juli måned nord for Stockholm

Vi sejler fra Ingmarsö til Graddö, det er lige rundt om hjørnet ved Kapellskär hvor alle de store færger går til

Ålandsøerne og Finland. Vi cykler lige de 10-15 km der er til Kapellskär om aftenen for at se mindesmærket for forliset af Estonia. Tænk at det var i 1994 dette skete. Ved Kapellskär står et simpelt træ Kors til minde om dette store og tragiske skibsforslis.

Næste dag tager vi videre. Denne dag kommer vi faktisk nordligere end vi nogensinde har været. Vi vælger at sejle udenskærs fra Graddö til omkring Singö hvor vi igen går ind i skærgården. Det var faktisk lidt rart at sejle en 20 -25 sømil bidevind (tæt på vinden) sejlads, men det viste os også hvordan sommeren indtil videre har været. Inden vi havde sejlet ret meget var vi iført fuldt sejlgarderobe i form at

Indsejling efter Singö

regnbukser, regnjakke, tophue og sejlerhandsker og det er altså den 2. juli vi taler om. Vinden er i nord og derfor sejler vi tæt på vinden hvad vi faktisk ikke har gjort ret meget siden vores ophold i Simrishamn.

Da vi kommer ind i skærgården igen ender Henrik med at sidde i korte bukser, korte ærmer, så det var lidt af en skifte show denne dag. Sidste gang vi var afsted havde Henrik ikke taget handsker og hue med, men denne gang var det med i

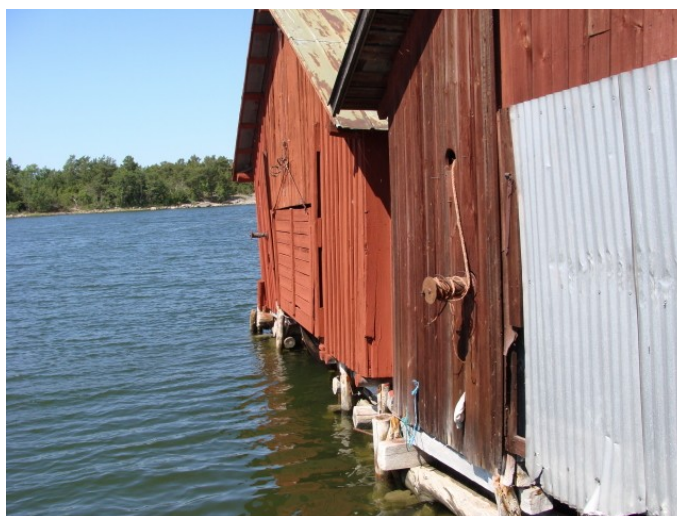

Sommertøj i Sverige

pakningen. Skærgården heroppe nord for Stockholm er også rigtig flot måske allerede lidt mere ufriseret end den Stockholmske. Der er også væsentligt længere mellem havnene heroppe.

> Öregrund og Gräsöen

Vi stopper op i den meget hyggelige by Öregrund, hvor vi med det samme beslutter os til en ekstra dag. Dagen bliver brugt til en frisk cykeltur på Gräsö, hvor vi fik set hele den nordlige del af øen helt op til Örskärssund en tur på de 55 km. Flot natur og vi ser 3 skærgårds havne med deres bådgarager. I

Bådgarage - charmerende element

Djursten fyr på Gräsön

Sverige har man Vägfarer -alle dem vi har set har været malet gule – og de sejler gratis personer og biler mellem fastlandet og de lidt større skærgårds øer.

Dette er selvfølgelig en måde at få befolket disse ellers svært tilgængelige øer.

Herovre på Gräsön skulle man tro at der er gået cykelløb i den. Næsten ved hver lille bakketop spurtes der op og Henrik ender nok med den den prikkede bjergtrøje. Det var faktisk en vane der opstod på Utö sammen

med Mie. Mie fik dengang den hvide ungdomstrøje.

➤ Gävlebugten eller overliggerdage

Næste dag er vejrudsigten vindmæssig ikke for god, men vi vover pelsen. Vi skal til Gävle og det er en tur på ca. 55 sømil. Vinden er her til morgen nordøst og da vi skal de første 20 sømil mod nord kan det måske klares uden at der skal krydses.

Men ak og ve. Knap er fortøjningerne kastet før vinden går i nord. Vi ligger lidt og hakker de pænt store bølger og ved med os selv at der er endnu 5 timer med hårdt kryds og derefter en 5 timer hvor vi forhåbentligt kan få vinden bedre med os, og det gider vi faktisk ikke. Henrik kaster båden rundt og vi sejler tilbage til Öregrund. Henrik er blevet mere glad for

Viva med Öregrund i baggrunden

overliggerdage efter vi indførte snaps og øl til frokosten på disse dage. Så da vi er i havn igen udnævner Henrik da også dagen som en overliggerdag og den danske snaps kan komme på bordet.

Efter 2 ekstra overliggerdage rykker det lidt i os. Vi er klar til at tage af sted i morgen tidlig og alarmen er sat på mobilen. Vejrudsigten er god 6-10 m/s fra nordøst til øst om eftermiddagen drejende til nordøst. Vi håber at det passer, men i morgen skal vi afsted – havnekulleren er begyndt at hærge.

Hvad får vi ellers 3. og 4. dagene til at gå med. Der læses på Viva og indtil vi kom til Öregrund har vi ikke ligget over og så bare siddet og læst, men det har vi nu.

Selvfølgelig afløst af lidt slendren op af ned af gaderne, indkøb af lidt mad og kager og sidst men ikke mindst bare almindelig dovneri.

Vi laver også lidt små ting på Viva og Henrik præsterer at tabe sin fastnøgle ned i bådens dyb, da vi lige skulle stramme et klys. Ca. 2 timer senere kom han frem af

dybet igen med fastnøglen. Ja ting kan godt tage lidt tid her ombord.

> "Djævlebugten" igen

Så tager vi afsted fra Öregrund – det blæser rigtigt fint – så vi nøjes med at have genuaen oppe. Det er nu heller ikke så ringe endda 6-8 knob går det med derop ad.

I starten lidt i læ af Gräsöen, men øer har det med at slutte på et tidspunkt. Og når de slutter efter Gräsöen har bølgerne samlet kræfter helt over fra Finland og vi skal lige fortælle at det så ud til at der var langt derover. Birgit måtte lidt udover kanten og gylpede nogle mærkelige usammenhængende

Forsmark ved Öregrund

gloser. Henrik mente med det samme at hun skulle danne en klub sammen med Mie og han kom også med mange "gode" forslag til navne. Men det var en hård dag på vandet. Ca 50 sømil blev klaret på 7 timer og vi ankom til Huseliharen lige udenfor Gävle godt brugte omkring kl 16:00. Men der skulle ske noget andet sådan en dag. Så vi tog cyklerne ind til Gävle, der ligger en 13 kilometer borte og fik set lidt af byen og især lugtet til Kaffelugten. Gävle hedder på latin Gevalia så I kan vel næsten gætte jer til hvorfor der lugtede af kaffe.

Vi når lige et besøg i sejlkubbens restaurant og får stegt sild. Henrik skal lige overtales, han har jo ikke helt glemt Kroppkagerne fra sidste tur, så han er svær til at få til at smage på "nye" ting.

Söderhamns skærgård og opefter

Vi tager videre næste dag – vi skal op i Söderhamns skærgård. Hold dog op, hvor er det koldt, både i går aftes og i dag er temperaturen bare lav. Så vi har fuldt sejldress på inkl. tophuer, da vi stikker ud af Huseliharen havnen. Det bliver faktisk ikke bedre, vi sejler det meste af dagen i modvind og har derfor ikke behov for en reduktion af tøjmængderne. Men efter en eftermiddag, hvor vi sejlede i skærgård med en indsejling til Segelvik, som er noget af det

Söderhamns skærgård

vildeste (flotteste) vi endnu har set. Vi sejlede i sik og i sak i meget smalle løb, og

overalt var det bare så flot. Dog var der som tit i Sverige – kiggede vi lidt den forkerte vej kunne man se noget grim industri, men sådan skal det vel være.

Det er lidt tankevækkende at læse at landhøjningen omkring Stockholm er ca. 100 cm på 100 år, hvorimod der i Skåne kun sker en landhøjning på 40 cm på 100 år.

Tænk alle de steder de ikke kan sejle til om hundrede år, men så er alt vel også glemt. Det er godt vi kom afsted i år og ikke ventede.

Da vi nåede frem til Segelvik var vejret bare så flot – 20

Mere fra den rigtig flotte skärgård

grader og vores svenske "havne nabo" sad også i bar mave og korte bukser og spurgte lidt vel morsomt om der havde været koldt derude. Det skal lige bemærkes at vi stadig stod med tophue og fuldt sejldress. Naboen påstod at de da havde badet i det dejlige friske vand, som nu har en temperatur på 15 grader.

Segelvik var en rigtig god oplevelse – dejligt vejr – dejlige omgivelser – i Hudiksvalls sejlklubs udehavn. Alt var selvbetjent og du lagde også selv de 80 kr havnepenge androg i en kuvert. Fine forhold og naturen var bare så flot så flot.

➤ Hudiksvall og husk så de søkort hjemmefra

Videre går det til Hudiksvall som selv om byen ligger lidt dumt – det er faktisk en omvej på en 8 sømil – er vi nødt til at aflægge den et besøg. Vi mangler søkort og diesel til

motoren. Ruten mod Hudiksvall ligger i nærheden af et en sæl beskyttelses område og heldigvis er det ikke alle sæler der er til det boglige. Flere af dem har nemlig svømmet udenfor og vi er så heldige at stifte bekendtskab med flere af disse sæler. Vi ser en 5-6 sæler, hvoraf den ene var oppe i rimelig lang tid, det virkede som om den havde lidt problemer med nogle måger. Vi er lidt spændt på hvor lang tid endnu man kan se sæler heroppe. Er de mon helt i Luleå skærgården?. På Azoerne havde de hval spottere siddende på land med store kikkerter for at se hvor hvalerne var, på Viva har vi sælspotteren Birgit der uden de store hjælpemidler ser den ene sæl efter den anden.

> **Sejllængderne heroppe**

Sejllængderne er i øjeblikket noget af det maksimale vi kan og vil sejle.

Fra Huseliharen - Segelvik 37,3 sømil

Fra Segelvik - Hudiksvall 35,4 sømil

Og de næste par dage bliver de sejlede distancer.

Fra Hudiksvall – Mellemfjärden 35,8 sømil

Fra Mellemfjärden – Sundsvall 42,0 sømil

I Hudiksvall har de desværre ikke alle de søkort vi ønsker, de har kun op til Hanösand, så derfor ved vi allerede nu at vi også bliver nødt til at sejle ind Sundsvall, hvor vi så håber på at kunne finde de sidste søkort.

Kukudden

> **Havbunden kan være for højt oppe**

Vi ankommer til Mellemfjärden sidst på eftermiddagen den 10. juli. Havnene heroppe er ikke så store og der er derfor ikke plads til så mange både. Vi ankommer efter at 3 motorbåde, samt 5 finske sejlbåde i ekskader er ankommet. Der er derfor ikke så meget plads tilbage i ved gæstebryggen. Vi syntes derfor ligeså godt at vi kan sejle ind i den "normale" havn, i havnelodsen skriver de at der er masser af vand – eller skriver de slet ikke noget om denne del af havnen?. På vej mellem molerne sejler Viva faktisk ret langsomt, der virker umiskendeligt som om vi har taget en mudret bund. Og ganske rigtig vi sidder på grund. I mudder – de 18 heste i Yanmaren for lov til at arbejde, og de trækker os stille og roligt fri igen baglæns. Henrik-klog mener så at det er på tide at komme ud af havnen igen, hvorefter han så opnår at gå på grund igen lige uden for molehullet. Vi kommer også fri herfra, men så kalder gæstebryggen også. Og der var jo heller ikke det værste sted.

Udover at der lå en rimelig ny finsk båd, som ikke virkede vildt begejstret over at skulle have Viva som sidekammerat. Han var meget bekymret om sit nye fribord, men igen igen lavede vi da en pæn havnemanøvre uden skrammer på hverken danske eller finske både.

Vi havde 3 meter ind til restauranten og det måtte vi da benytte os af. Stegte sild med potatismos og rødbedecreme det var guf. Det var godt nok 5. gang vi var ude at spise fisk på turen, så der lød lidt mumlen ovre fra Henrik om det ikke snart er bøftid. Men Birgit mener faktisk at vi nyder de mange fisk de har heroppe.

Mellemfjärden efter vores finske nabo var sejlet. Bemærk afstanden til restauranten

➤ Fortøjning i Sverige og lidt om ankere

Det er lidt skægt det med at fortøje i en havn. I Danmark er det oftest pæle eller langskibsfortøjning man laver i havnene.

Her i Sverige får vi prøvet noget forskelligt. Syd på er det ligesom i Danmark, så vi har fortøjet til pæle og ligget langskibs (med siden ind til kaj). Vi har ligget i vugger (Y-bomme), både enkelte og dobbelte, vi har ligget til kaj med eget anker ude agter. Vi har også ligget ved bøjer og vi har sågar ligget i Öregrund, hvor de havde faste ankerfortøjninger.

Det var ellers festligt der i Öregrund, idet flere svenskere ikke helt havde luret systemet, så de havde bare kastet deres eget anker som hækfortøjning. Det skabte ret store problemer når de skulle afsted igen og deres anker så fiskede de faste fortøjninger – det så noget besværligt ud – især når de var ude og dykke for at redde kludderet ud.

Sidste gang vi var afsted syntes vi at det var besværligt, når vi skulle bruge vores eget anker til fortøjning. Så skulle vi havde det tunge paraply anker (12 kg) frem fra "kølsvinet" (længst nede i båden), forlænge de 15 meter bly ankertov med et ekstra tov, bakse ankeret op og så få kastet det ud. Det var en opgave som både var tung og besværlig. Når vi så tog ankeret op igen, kom der ofte så meget mudder med op, så cockpittet i JFeren lignede en transportpram og vi måtte i gang med en total rengøring.

I Viva har vi investeret i en 50 meter ankerrulle der sidder på agterpulpiten. Vores Bruce anker (kopi) på 10 kg, sidder ligeledes i en holder på agterpulpiten. Det er faktisk rigtigt smart og så slipper Birgit også for alt det tunge arbejde og vi slipper

også for at have ankeret indenbords.

➤ **Det sidste stykke før Höja Kusten**

Fra Mellemfjärden sejler vi til Sundsvall – den af meteorologerne lovede syd til sydøstlige vind blev erstattet af en nordøstlig vind, så der var et dejlig friskt kryds på en 25 sømil. Der var masser af plads derude, så det var faktisk helt fint. De

Sundsvall og kasino ved aftenstid

sidste 10-15 sømil skulle vi så heldigvis falde lidt af og samtidig fik vi noget mere vind end de 3-7 m/s de havde lovet, så det gik rask afsted de sidste 2-3 timer.

I Sverige er der ofte afsnit i havnene der er aflåst med en gitterport og så lidt pigtråd så man ikke lige kan planke den. Meget charmerende, men sikkert nødvendigt for at have deres motorbåde i fred for langfingrede personer. Desværre er det jo ikke så heldigt for os andre, når vi kommer til at lægge os forkert

i forhold til disse tiltag. Her i Sundsvall får vi koden til gitterporten af vores svenske naboer der fast ligger i Sundsvall og så fungerer det for os.

➤ **Halvdagsregn for første gang**

Lørdag den 12. juli starter dagen med et voldsomt regnvejr. Starter dagen er vel så meget sagt, det høvler ned til ud på eftermiddagen. Vi skal altså til Hjertmanns og købe søkort, så det er bare på med regntøjet og så derudaf. Søkortene blev købt og vi har nu kort til lidt nord fra Örnsköldsvik.

Det er lidt pudsigt nogle gange, som f.eks. da vi møder en dansker i Huseliharen ved Gävle. De var også samtidig med os i Öregrund og kommer også til Hudiksvall, Mellemfjärden, og Sundsvall samtidig med os. Det er lidt pudsigt at man rammer ens havne, sådan over flere dage. I Sundsvall fik vi købt ind af alle fornødenheder såsom vingummi mm.

Höga Kusten

Fra Sundsvall går turen til Hanösand, vi går nord om øen Hanön, for at være uafhængig af broerne i centrum, da disse kun åbnes morgen og aften. Vi er ikke så voldsomt interesseret i at komme til endnu en by, men vil gerne supplere vores viden om den næste strækning vi skal sejle, nemlig Höga Kusten, som er en strækning vi glæder os meget til. I turist infoen får vi bare den mest engagerede og dejlige indføring i denne natur perle. I 2000 blev Höga Kusten en del af verdensarven, hvilket forpligter Sverige til at beskytte dette enestående natur

område.

Det højeste punkt er Skuleberget med dets 286 meter over havet.

Det er også skægt at tænke sig til at for 9600 år siden stak dette bjerg ca. 9 meter op af havet.

Da indlandsisen trak sig tilbage begyndte landet at stige efter det kolossale pres ismasserne havde lagt var forsvundet. Is tykkelsen havde været omkring de 3 km. I starten steg landet med 10-15 meter på 100 år, i dag er det som tidligere nævnt væsentligt mindre.

I rejsebrochurer ville man ikke kalde området heroppe for badevenligt for børn. Kysten går ofte næsten direkte nedad, men omvendt er det dejligt at man kan sejle rimeligt tæt heroppe.

> Barsta – et fiskeleje

Vi sejler fra Hanösand til Barsta – et lille fiskeleje. På vejen hertil sejler vi ind i

Runding af Harnö

Den skønne område ved Barsta

Skønne billeder ved Barsta

Kapellet ved Barsta. Udendørs foregår det også her

noget mosekonebryg og her glædes vi over vores kortplotter. Da vi 1 til 1½ time senere kom ud af brygget viste vi helt præcist hvor vi var og det det havde vi selvfølgelig også vist mens vi var inde i ærtesuppen. Resten af dagen gik i pragtfuldt solskin og da vi er kommet i havn, kører vi os en cykeltur og får gået en vandringsstur i omegnen. Det er flot og meget bakket, og øjet betages bare den ene gang efter den anden. Der lyder hele tiden se her og der, og vi fotograferer og fotograferer, men må hele tiden erkende at det menneskelige øje er sådanne fotolinser stærkt overlegne. På vores cykeltur ser vi også en større rovfugl i nærheden af vejen, arten nåede vi desværre ikke at artsbestemme. Vi nyder det skønne sted og glæder os allerede nu for i morgen tager vi formentligt til UIVön.

> UIVön og de "kulninariske oplevelser"

Vi sejler i dag (15.juli) fra Barsta til UIVön i det skønneste sommervejr. Pæn vind og da vi kun har en distance i dag på en 12 sømil hviler yanmaren sig i dag. Vi kan godt mærke at det er høgsommer nu. Der er kommet mange både på vandet og havnene bliver tidligere fyldt op. Men i dag har vi intet problem, vi ankommer nemlig til UIVön allerede før kl. 13. For vi skal nemlig ud at spise frokost. Birgit som jo altid

UIVön med den flotte havnefront

Surbistro'en

Og så renses "fisken"

persille. Spis det med fingerne som værten sagde, hvis man spiser med kniv og gaffel sidder man jo fremover bøjet, men hvis du spiser med fingrene sidder du med rank ryg og du kan bedre kommunikere med de andre ved bordet. I den hele taget var han virkelig skæg og interessant, og han opnåede at gøre hele dette måltid til en rigtig god og lærerig oplevelse. Man vi kan sige en ting – lugten af disse surstrømming var ubeskrivelig. Smagen var bedre og det kunne sagtens spises, selvom det nok ikke er en ret vi

mener, at vi skal spise lokalt og at vi skal spise egnsretter, har igen bestemt at vi skal spise Uivöns specialitet - Surstrømming.

Så det er lidt med blandede følelser Henrik går med for at finde en mulig restaurant, der vil kunne servere os denne "godbid".

Restaurant Måsen har lavet en Surbistro, hvor man bliver sat ind når man skal have dette måltid. Ejerne kommer og forklarer disse dumme turister, hvordan vi skal gribe et sådan måltid an. Vi er i denne surbistro sammen med 2 svenske par som heller ikke er eksperter udi denne form for sild.

Han fortæller, forklarer og viser - hvordan den kolde surstrømming skal filetteres, skæres i småbider, lægges på en kartoffelbund af varme kartofler som ligger på Norlandsk knækbrød smurt med smør. Ovenpå dette lægger man rødløg, tyrkisk youghurt, lidt tomatskiver og måske lidt

Og sådan ser maden ud

Vælger hver gang vi er ude at spise.

Şurstrømming skulle været "opfundet", da man i 1700 tallet ikke fik saltet dine strømming godt nok ned, vistnok på grund af saltpriserne var blevet meget høje. Resultatet blev nogle gærede sild, som man måtte spise for ikke at dø af sult. Vi måtte herefter tilbage på båden, for Henrik var lidt i tvivl om fisken forsat gærede videre i hans mave. Efter en time og en kop kaffe måtte han indrømme at han indtil videre ikke havde taget skade.

> Opskrift på Şurstrømming

Vi fandt en recept på hvordan man laver dette "storsælgende" og "velsmagende" produkt. Vi forstår stadig ikke helt svenskernes smagsvaner

Här ett grundrecept.

Ştrømmingen fiskas under lektiden på senvåren. Den lægges i saltmættet vatten s.k. saltlake i stora öppna trækärl. Efter några dagar hålls strømmingen över i tunnor med lock med ny saltlake men med något mindre saltmængd.

För att få igång jäsningsprocessen, som kräver värme, rullas tunnorna ofta ut i solskenet ur fiskebodarnas svala skugga. När strømmingen börjat jäsa får tunnorna ligga i 15 - 18 graders värme i upp till 8 veckor, varefter den slås i plåtburkar för leverans inom och utom Şverige.

> Şandviken et feriested

Şå var det frem med cyklerne. Vi skal nemlig til Şandviken i den modsatte ende af øen. Vi var ikke klar over det, men Şandviken var faktisk et kulturhistorisk område. Şandviken bestod af ca. 12 hytter, hvor Gävle fiskerne havde haft deres sommerbopæl. Disse fiskere var kommet med hele familien, geder og får og havde slået sig ned her på Ūivön i sommer halvåret, hvor de så havde fisket.

En af de meget charmerende ferieboliger ved Şandviken

Fiskehytterne havde været næsten gået til, men skovkoncernen MoDo havde købt hele Şandviken og renoveret husene i respekt for tidligere brug. Şå kunne ansatte i koncernen låne husene. I dag er de ejet af staten, men kan forsat lejes, så hvis man vil have en meget stille ferie så er det bestemt en mulighed. Şandviken ligger ca. 7 km fra Ūivön havn af en meget kuperet grusvej.

> Havneformer og motorbåde

Havnene heroppe er ofte lavet i et sund eller en vig. Det er ikke en havn i gængs forstand, da det som regel bare er en eller flere broer der er lagt ud.

Afskærmning til beskyttelse mod bølger udefra og dønninger fra forbisejlende både findes som regel ikke. Samtidig findes der i Sverige rigtigt mange motorbåde, og ejerne af disse tager ikke så meget hensyn. Det var vist nok en grov generalisering, men effekten er, at man tit ligger meget uroligt i de svenske havne.

Havnen set fra Varvsberget

Vi sejler fra Ulvön til Örnsköldsvik, til den

nok mest velordnede byhavn vi endnu har været i. Havnefogden er venligheden selv, og står på pinde hele dagen for at hjælpe os sejlere. Lidt udenfor havnen møder vi en dansk båd på vej hjemover, så det danske flag flagrer ikke fra flagmasten på land, da vi ankommer – men 10 min efter ankomst er flaget oppe igen, det kan vi godt lide.

> Bådråd i Örnsköldsvik

Og så bliver der holdt bådråd på Viva, skal vi videre eller skal vi stoppe her i Örnsköldsvik?

Der tales for og imod – næste stræk mod Luleå kræver 5 dage – alle i størrelsen 35-40 sømil og tiden er snart til at vende om igen. Det kræver altså 10 dages lang sejlads for at nå frem og tilbage og så er over halvdelen af vores tid gået.

Höga Kusten er også så smuk at vi vil meget gerne bruge mange dage derinde, så beslutningen bliver taget. Vi kommer ikke højere nordligt end Örnsköldsvik i denne omgang, og som Henrik siger – så har vi jo noget at komme heroptil en anden gang!

På land i nord Sverige

Det var en svær beslutning og der blev talt meget frem og tilbage. Men som alle gode tv-kokke har vi selvfølgelig snydt lidt, for vi blev enige om at Luleå skulle vi altså se – så vi lejede bare en bil i Örnsköldsvik, lod båden blive liggende og så kørte vi op til Luleå.

> Grotterne

Bilen kunne kun lejes for 3 dage. Men vi brugte den første dag til at køre ind og se lidt nærmere på nogle grotter ved Skallberget.

Desværre er Henrik lidt af en højdekylling, og vi havde ikke fået læst godt nok på lektionen hjemmefra. Vi skulle nemlig have haft lygte og hjelm med hjemmefra, da grotterne mange steder var lave og snævre. Selve nedstigningen var en 50 m nedstigning af en stige, og selvom vi havde haft udstyret iorden havde Henrik nok ikke kunnet overtales til at kravle rundt dernede. Udtrykket i hans ansigt var i hvert fald ikke lutter begejstring.

Eftermiddagen afsluttede vi ved en badesø nydende vores kaffe i let regnvejr. Lige meget hvor vi er, søger vi mod vand, Birgit siger vi drages.

Lidt billeder af grotterne på god afstand

➤ **Luleå og omegn**

Turen til Luleå var en pragtfuld tur selvom den foregik ad E4 deropad. Vi var nede i Luleå havnen og var ude at se Gammelstaden. Gammelstaden er en gammel kirkeby, fra dengang der var kirkepligt i Sverige. Dengang byggede folk så et meget lille hus i umiddelbar nærhed af kirken, så var det jo let at komme i kirken.

Luleå stander

Kirkebyen ved Luleå - Fantatisk

Der var og er forbud mod at benytte udenfor kirkeperioderne. En meget interessant by og kirke som er medtaget i verdensarven.

Men hvad skulle vi så ??

➤ **Jokkmokk og myggene**

Vi havde talt om at køre helt til Harparanda, men i Luleå besluttede vi at tage til Jokkmokk – en by lidt nord polarcirklen mest kendt for deres samermarked i februar måned. Vi nåede ikke at se midnatssol, da vi kom herop ca. 14 dage for sent, men det var ikke mange timer at solen var væk mens vi var her. Turen gik fint og man kan sige meget om Sverige, men tage fra dem at de

Polarcirkel opbygning - mon den flyttes med cirklen

Udsigt for vores stuga - myggene er derude

har mange træer det kan man ikke. På hele turen fra Örnsköldsvik var der næsten overalt træer og træer alle vegne. Fantastiske view giver det når man kommer kørende ad snorlige veje. Velankommet til aften i Jokkmokk finder vi en stuga der udlejes, og så begynder den vilde jagt ind til Jokkmokk inden forretningerne lukker for vi skal nå at handle i dag. For hvis der er en ting Sverige har i større

antal end træer, så skulle det nok lige være myg. De sværmede i lårtykke stråler omkring os og nogle af dem tillod sig den frækhed at stikke os. Så det vi skulle handle var selvfølgelig myggebalsam, hvad ICA'en i Jokkmokk gudskelov ikke var i restordre med. Inde i forretningen påførte vi os myggebalsam

Mere udsigt - det kan man ikke blive træt af og kunne lidt bedre rustet bevæge os ud i den svenske natur.

➤ **Laplands gastronomi, rener og vandfald**

Aftensmaden måtte så blive den lokale specialitet som var Laplands pizza.

Laplands pizza - det lyserøde er lingön (tyttebær)

Altså pizza med renkød og lingon. Ja hvad de ikke gør for os turister.

Vi kører næste dage retur mod Örnsköldsvik og ser en del af det Lapland som vi

Reiner var der mange af

som danskere betages af. Rejerne mødes på landevejen, man skal være lidt vågen på disse 110 km/t landeveje når rejerne pludselig kommer ud på vejen. Vi ser mange

Storfossen - den er meget imponerende i virkeligheden

rener især på det første stykke vej. Vi tager også en afstikker til Storfossen, en kæmpemæssig fos, som er den største i Norden som endnu ikke er udnyttet elkraftsmæssigt. Et fantastisk skue med denne fos som leverer 1.000.000 liter vand i sekundet i forårmånederne.

Det er en anden måde man oplever ting på når man kører bil end når man sejler. Men begge måder er dejlige og krævende, vi er i hvert fald bombede da vi ankommer til Örnsköldsvik kl 21 efter at have kørt ca 1.200 km på 2 dage. Ja man kommer unægtelig noget hurtigere frem i bil.

> Danskere i Örnsköldsvik

Örnsköldsvik har vi også nået at kigge lidt nærmere på, blandt andet fra

2 danske både side om side i Ö-vik

Varvsberget, hvor der er en skøn udsigt over by og omegn. Vi var også ude for at se om der lå nogle IF-ere (samme bådtype som vores anden båd), men vi så faktisk kun 3 heroppe i den by som har fostret så mange kanongode IF-sejlere. Men det kan være at de var sejlet til svenske mesterskaber på Dalarö ved Stockholm.

Vi slutter af heroppe i Örnsköldsvik med en slapperdag, hvor vi hygger os med Aage og Birgitte, 2 meget erfarne sejlere fra Kastrup. Aage har rødder i vores sejlklub, så vi fik flere historier og en masse gode råd om ankersteder mm.

Det var rigtigt hyggeligt – men nu er vi også klar til at påbegynde hjemturen i et noget langsommere tempo end da vi skulle herop.

➤ **Statistik på udturen**

Vi er nu nået position 63 17,2 N og 18 42,7 E og det er så det nordligste vi når i denne omgang. Vi har sejlet 855,2 sømil og vi har været på vej herop i 47 dage. Herudover har vi cyklet 464 km og kørt ca 1.300 km i bil. Vi har ligget fortøjret til pæle i 4 dage, y-bomme i 17 dage, bøjle i 15 dage, ved anker i 6 dage og ved ankertov i 5 dage. Vores længste sejladsdag var på 55 sømil, og vi har sejlet med en gennemsnitsfart på lige under 5 knob (4,84). Og vi har sagt "nja hvor er her flot" 716 gange. Ja statistik er en rigtig god dejlig ting !

Det er lidt vemodigt at vende om, men det skal man jo på et tidspunkt, og vi ved at der ligger så mange og fantastiske oplevelser og venter på os også på vejen hjem. Når man sidder her i disse omgivelser og er ved at vende om kommer vi endnu engang til at tænke på det indianske ordsprog som vi også omtalte på vores første tur

Man arver ikke jorden af sine forældre, men låner den af sine børn.

Ordene synes vi stadigvæk er ligeså kloge som da vi omtalte dem for 5 år siden, og de passer rigtigt godt til et område som dette her – stoppet med naturværdier/oplevelser.

Det er i dag søndag den 20. juli og vi nyder afslutningen på en rigtig god dag, som både har været solrig og varm. Men det bedste i dag er den vejrudsigt vi lige nu kigger på. Fra tirsdag begynder sommeren heroppe siger meteorologerne og dem tror vi på i dag.

➤ **EU, agurker og gas**

I disse dage er vi meget glade for EU. Deres direktiv omkring krumningen af agurker er en stor ting, da det jo betyder at agurken kan ligge på samme plads i køletasken lige meget hvor vi køber den.

Så skidt med at dansk og svensk gas (flasker) er forskelligt. Gevindet er forskelligt, så hvad gør man så når man er så lang tid væk. Man bliver stævnfølgerlig nødt til at købe en svensk en svensk gasflaske og en svensk reduceringsventil. Men selv om det er 2 kg gasbeholdere i både Danmark og Sverige er den svenske gasflaske ca 2 cm større i diameter, hvorfor den ikke passer i vores gasflaske opbevaringsbeholder med afløb. Så kan vi prøve at købe en ny heroppe i Sverige – hvis vi kan finde en sådan beholder. En ubetydelig investering på "kun" 2.000 kr alt i alt, men agurkerne er da rigtig flotte!

Natur og vejr vi kom tæt forbi

Fyr der ledte os på vej

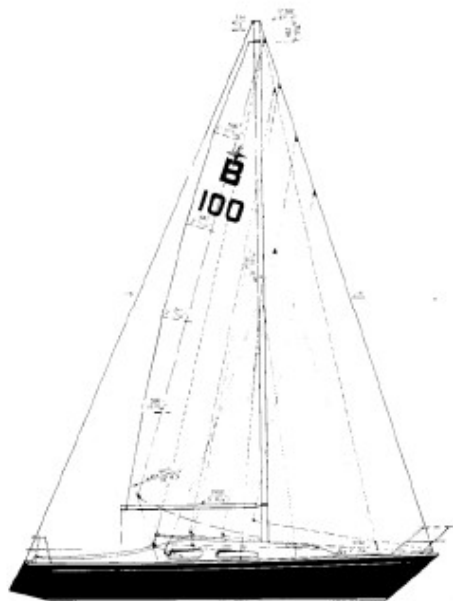
➤ Uivön som vi også tabte vores hjerter til

➤

- Og så båden og et lille kig ind

Tegning af bådtypen Albin Ballad

Indretning af Viva under pæn rolig sejlads